

[Augsburg], 4./5. Oktober 1563

An Johannes Oporinus

UB Basel, Fr. Gr. I 11, fol. 266r-v.

Steinmann Nr. 757.

Druck: Gilly, Manuskripte S. 17 (Auszug).

Lit.: Steinmann S. 105, 107.

S. P. D. Si hominis pij et sapientis esset de fortuna, hoc est, diuina rerum humanarum gubernatione queri: πλεῖστ' ἀν ἔχοιμι τῇ φύσει μεμψιμοιρεῖν, quae et ea obtrusisset refugienti quae nolle, et quae vellem consequenti negasset. idquē me fecisse aliquando, valde paenitet, et stulticiae meae memoriam, ne impietatis dicam, ad posteros propagasse, non id quidem sine exemplis, sed ijs, si vera spectetur ratio, non probandis. Πρὸς γὰρ τοῖς λοιποῖς κακοῖς καὶ εἰς μικροψυχίαν διαβληθησόμεθα καὶ ἀφίλοσοφίαν. Questus autem saepius sum, me amicis et bene meritis non posse referre gratiam, quam negligi me ab ijs, quibus curae esse deberem. Idque Mi chariss[ime] Oporine, mihi nunc etiam accedit in tuo negocio. In quo Deum testor, mihi nec studium, nec fidem et diligentiam defuisse. Quid autem profecerim, etiam cum aliqua existimationis meae iactura: meminisse piget. Indices Bibliothecae tuae tibi remitto, responsum de emptione ita incertum accepi (alij enim aliorum se iudicium expectare dicunt) vt mihi dubium non sit, nos nihil profecturos. Eos libros, quos Bibliothecae nostrae profuturos existimabam (Plures multò annotassem, nisi τὰ ἀμφισβητητικὰ praeterire iussus essem) punctis notaui, et describendos magno labore molestiaqū curau. Eas ἐκλογὰς retinet magistratus. Vna salus victis nullam sperare salutem. Si quid acciderit melius: nobis gratulabimur, sed a me planè desperatum est, ac pene etiam de me. Incurri enim quorundam potentum odium suscepta scholarchia hac vel potius σχολούδουλείᾳ, quod non omnium limina frequentau. Putabam enim satis esse cum eo rem transigere, qui primus et solus mecum egisset, per quem caeteris quoque satisfieri putabam. Sed aliter cecidit, vt paenae mihi huius ignorationis, quod hic vixero, sint dandae. Accedunt etiam factiones τῶν κρατούντων ob religionis calumniam, in quo negocio cum et Iliacos intra muros peccetur et extra: ego τὴν μέσην τέμνειν ὄδὸν σπουδάζων, οὐδετέροις μὲν χαρίζομαι, ἀπεχθάνομαι δὲ ἀμφοτέροις. Multi etiam παρόρησίαν meam molestè ferunt, κολακεύεσθαι μᾶλλον ἢ νουθετεῖθαι βουλόμενοι. Et quia perdius et pernox assideo libris, pro fatuo traducor a multis, quibus fortasse ne calliditate quidem cederem, si id meum esset quod illorum est institutum. πολλὰς γὰρ ἐσχήκαμεν ἀφορμὰς τοῦ τε τὸ μέλαν καὶ τὸ λευκὸν γινώσκειν. Sed me candor delectat: nigri isti homines abeant ad Aethiopas οἱ διχθὰ δεδαίαται. ἐγὼ οὐ διπλοῦς πέφυκ’ ἀνήρ. Morientur et illi, serius fortasse quam ego, vtinam aequè bene, aut melius etiam, si quid in hac vltima rerum linea melius est, morientur tamen, et quis scit vtri beatius interim viuant? ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἀπροσδιόνυσα παραφείσθω. quae eò pertinent, Mi Oporine, vt falsam tibi de mea gratia et autoritate opinionem eximam, quae me permultis et suspectum et inuisum facit, ἀδικωτάτη ὡς Ζεῦ καὶ θεοὶ. Nam mea beneficiendi ijs quibus possum vel per me vel per alios alacritas, me et pecunia et gratia spoliat. Nam vel cerdo sordidissimus in suo opificio tanta diligentiae assiduitate aut minore etiam vsus, sine vlo patrimonio, quod mihi 600 f. amplius perijt, et opibus et gratia et autoritate mihi antecelleret, quales ipse complures in hac vrbe noui. Sed ad alia transeamus.

Ex quo Basileae postremas a me accepisti, quaternae tuae literae mihi sunt redditae. Augusti 14 Septembbris 16. 23. 30. quibus omnibus aut de bibliotheca tua, aut de officiorum commentarijs agebatur. Ac 16. Sept[embris] accepi meam lucubrationem Constantia, ipsa

dedicationis charta deformata: hodie a Thobia tuo aliud exemplum. Reliqua quando sim accepturus, incertum, et parum refert, in hac nostrarum mercium aestimatione. Odium et offensionem vtinam vitemus, dum officiosi esse volumus. Suidae quadrantem circiter ad te mitto. Vtinam et 1000 f. semissem (vti falso sperauimus) vnà mittere possem. ἀλλ' ὡς δυνάμεθα.

Cos. Hainzelius quid abs te expetat, ex eius literis intelliges. Ego literas scripseram, quas Francofordiam missurum me putabam. Sed negabat tabellarius eò se redditum. Sperabam tum meliora. νῦν δὲ ἐφευσμένος τῶν ἐλπίδων αἰσθάνομαι. Hoc tamen dicebat D. Io[annes] Fuggerus, cum petijssem vt 200 illis f. te donaret, de 100 f. prorogatione solutionis facile se concedere. Sed et antea tibi a patre et a se benefactum, et se tua opera deinceps vsurum. Occasio petitionis meae haec fuit, cum vt quid tibi pro Laonici dedicatione remunerandum esset, ex me quaesisset, ego responderem ὅτι ἄξιος εἴης τῆς ἐν πρυτανείᾳ οιτήσεως. Si nihil profeci, quod tibi commodet: hoc tamen sum assecutus, vt stultior et impudentior haberer. Vtinam tabellarium triduum adhuc retinere potuissem, vt ἀποφαντικῶς de Bibliotheca tua scribere licuisset. Ex desperatione denuo spes mihi facta est, quam vtiam res sequatur. Itaque retineo indices, missurus quam primum, si ἔξυπαρχῆς delusi fuerimus. ad diem Iouis redditum in vrbum eum, penes quem huius negotij arbitrium est. Is heri mihi significauit per literas inspectione librorum esse opus. quae vtinam mihi mandetur. Vale. 4 Octobris 1563.

Hiero[nymus] Wolfius
T[uus].

Remitto tibi Indices tuos, Mi D. Oprine, rebus infectis. Nam delectus librorum Bibliothecae talis, quorum precium ad summum 300 f. non attingeret, à me repudiatus est, quod scio id è re tua non esse, parumqüe dubito, quin et ipse illum non admissurus fueris.

Officia 60 vnà cum duobus alijs libellis accepi, maximasqüe gratias ago, maiores acturus, si prima saltem Isocratis et Demosthenis editio accessisset. Sed serum nunc est, et noui occupationes tuas. Pestis parietibus meis imminet. Si quid mihi acciderit. Reliqua Suidae conficiet, vti spero, Xylander. Ego labore noctes diesqüe, euentum Deo permitto. Iterum vale.
5. Octobr[is].